

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu,
Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de reprezentantul Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Dimov Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Valeriu Suru cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015

c o n s t a t ă

La data de 21 mai 2015 ÎCS „Easy Credit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Suru cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la data de 11 august 2014, a încheiat cu pîrîtul Valeriu Suru contractul de împrumut nr. 268122346, în temeiul căruia s-a obligat să-i acorde un împrumut în mărime de 3799 de lei, care urma a fi rambursat în 12 rate lunare egale a câte 420 de lei lunar, începînd cu data de 11 septembrie 2014, iar pîrîtul s-a obligat să restituie împrumutul cu dobînda și costurile aferente în conformitate cu prevederile contractuale și cu graficul rambursării împrumutului.

Susține că, a acordat împrumutul în termenul și condițiile stabilite în contract, astfel, îndeplinindu-și toate obligațiile asumate față de debitor.

Afirmă că, pîrîtul, după ce a achitat cu abateri 3 rate lunare integral, a încetat să mai achite împrumutul conform graficului prestabilit și intenționat se eschivează de la onorarea obligațiunilor contractuale asumate.

Relevă că, în scopul soluționării amiabile a litigiului, la data de 04 martie 2015, prin scrisoare recomandată, ÎCS „Easy Credit” SRL a somat debitorul, solicitînd rambursarea ratelor scadente și neachitate care a rămas fără răspuns.

Solicită încasarea de la pîrît a împrumutului restant în sumă de 1664 de lei, a dobînzii

de întârziere în sumă de 1320 de lei, a clauzei penale în sumă de 975 de lei și a ratelor lunare rămase ale împrumutului în sumă de 2100 de lei, în total a sumei de 6059 de lei și a taxei de stat în sumă de 270 de lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2015 s-a admis parțial acțiunea și s-au încasat de la Valeriu Suru în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL suma de 3764 de lei, cu titlu de rate neachitate, suma de 63,64 de lei, cu titlu de dobîndă de întârziere pentru perioada 14 decembrie 2014 - 31 martie 2015, suma de 750 de lei, cu titlu de penalitate și suma de 270 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, pîrîtul nu a prezentat probe, care ar demonstra că, s-ar fi conformat obligației de a restitui împrumutul și dobînzile aferente cu începere de la 11 septembrie 2014 în 12 rate lunare egale și, anume, cîte 420 de lei lunar, invocînd la caz art. 217 alin. (1), 220 alin.(1), 512 alin. (1), 572, 619 alin. (1) și (3), 624 alin. (1), 712 alin. (1), 715, 732 alin. (1) și (2), 867 alin. (1), 869 alin. (1) și (2), 871 alin. (1) și 872 alin. (1) din Codul civil.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 s-a respins apelul declarat de ÎCS „Easy Credit” SRL și s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

La data de 28 ianuarie 2016 reprezentantul ÎCS „Easy Credit” SRL, Dimov Alexandru a declarat recurs împotriva Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii și încasarea taxelor de stat pentru depunerea cererilor de apel și recurs.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele judecătorești, la examinarea pricinii, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și, anume, art. 585 și 869 din Codul civil, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și, anume, art. 619 și 872 din Codul civil, au interpretat eronat Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr.13 din 01 noiembrie 2012 și nu au ținut cont de prevederile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2010 cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Dimov Alexandru urmează a fi admis, casate decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe în partea încasării dobînzii de întârziere cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admitere integrală a cerințelor date din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Din materialele pricinii rezultă că, la data de 11 august 2014, între ÎCS „Easy Credit” SRL în calitate de împrumutător și Valeriu Suru în calitate de împrumutat a fost încheiat contractul de împrumut nr. 268122346, în temeiul căruia prima s-a obligat să-i acorde ultimului un împrumut în mărime de 3799 de lei cu destinația: procurarea bunului, care

urma a fi rambursat în 12 rate lunare egale a câte 420 de lei, începînd cu data de 11 septembrie 2014, iar pîrîtul s-a obligat să restituie în conformitate cu graficul de rambursare a împrumutului (f.d. 8) și condițiile contractuale la contractul de împrumut (f.d. 9), ratele împrumutului, dobînda contractuală în proporție de 12% anual, comisionul de monitorizare în mărime de 12 lei lunar din contul sumei inițiale a împrumutului și clauza penală prevăzută la pct. 6.02, în total suma de 5040 de lei (f.d. 7).

Prin factura fiscală din 11 august 2014 se atestă că, Valeriu Suru a primit de la SRL „Inter-Terminal” bunul pentru care dînsul a contractat de la ÎCS „Easy Credit” SRL împrumutul bănesc în cuantum de 3799 de lei (f.d. 14).

Certificatul privind achitățile efectuate de Valeriu Suru în contul împrumutului contractat de la ÎCS „Easy Credit” SRL denotă că, intimatul a rambursat la data de 11.09.2014 - 420 de lei, la data de 11.10.2014 - 420 de lei, la data de 11.11.2014 suma de 420 de lei și la 11.12.2014 – 16 lei. După ultima achitare efectuată de Valeriu Suru la 11.12.2014 plățile de rambursare a împrumutului au încetat (f.d. 6).

La data de 04 martie 2015 ÎCS „Easy Credit” SRL a expediat în adresa lui Valeriu Suru pretenția cu privire la necesitatea achitării împrumutului și a sumelor aferente, recepționată de ultimul la 10 martie 2015, care a rămas fără răspuns (f.d. 16-17).

Verificînd legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și hotărîrii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2015 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că, instanțele inferioare au determinat eronat sumele încasate cu titlu de dobînzii de întîrziere.

Potrivit art. 624 alin. (1) din Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Conform art. 867 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În conformitate cu art. 871 alin. (1) din Codul civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzii, el are dreptul să restituie împrumutul și pînă la expirarea termenului.

Conform art. 872 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobîndă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobînzii aferente.

Nefiind contestate de recurentă hotărîrile instanțelor de judecată pronunțate pe marginea sumei ratelor de împrumut neachitate de intimatul Valeriu Suru în mărime de 3764 de lei, Colegiul consideră oportună examinarea în continuare a legalității calculării de către instanțele inferioare a sumelor aferente împrumutului – clauza penală și dobînzile de întîrziere.

Cu referire la clauza penală încasată de instanțele de judecată instanța de recurs reține că, stipulațiile contractuale reflectate în secțiunea 6.02 din condițiile contractuale destinația împrumutului: procurarea bunului la contractul de împrumut nr. 268122346 nu suscită neclarități și nu conține elemente surprinzătoare sau inechitabile apte să genereze

necesitatea interpretării lor prin prisma art. 732 din Codul civil iar, acestea urmează a fi analizate în ansamblu fără a fi rupte din context. Astfel, cu certitudine din analiza secțiunii 6.02. intitulată “Consecințele neexecutării. Clauza penală” rezidă faptul că, pentru anumite perioade indicate expres la lit. a)-c), cuantumul clauzei penale variază progresiv, astfel, în cazul în care împrumutatul nu restituie suma împrumutată pe o perioadă de 5 zile consecutiv dînsul este obligat să achite o clauză penală în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL în mărime de 75 de lei, dacă perioada de nerambursare a împrumutului continuă pentru o perioadă de 15 zile consecutiv împrumutatul este obligat să achite o clauză penală în cuantum de 150 de lei, după scurgerea a 45 de zile consecutive clauza penală va constitui 750 de lei.

Astfel, potrivit lit. d) din același contract, dacă perioada de neexecutare a rambursării împrumutului continuă mai mult de 45 de zile calendaristice consecutiv, împrumutatul este obligat să achite clauza penală în mărime de 750 de lei și nicidecum suma clauzelor penale indicate la lit. a)-c) din contract deoarece în acest caz s-ar impune împrumutatul să suporte sarcina pecuniară pentru intervale de timp acoperite prin clauza penală reflectată la lit. c).

Prin urmare, Colegiul consideră întemeiate concluziile instanțelor inferioare pronunțate la capitolul clauzei penale prin prisma sensului stipulațiilor contractului de împrumut litigios.

În privința dobînzii contractuale și dobînzii de întîrziere, instanța de recurs notează că, instanțele de judecată au confundat natura juridică a acestora precum și normele materiale aplicabile or, la secțiunea 3.02 lit. a) din condițiile contractuale destinația împrumutului: procurarea bunului la contractul de împrumut nr. 268122346 este prevăzută structura ratelor ce urmau a fi rambursate de Valeriu Suru în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL formată din suma destinată restituirii, dobînda contractuală și comisionul.

Totodată, dobînzile de întîrziere sunt reglementate la lit. b) din aceeași secțiune a condițiilor contractului de împrumut unde este relatat momentul curgerii acestora precum și modul de calculare a sumelor date, avînd următorul conținut: “În cazul în care împrumutatul nu va achita integral în termenul stabilit orice sumă scadentă conform contractului, prevăzută în Graficul de rambursare al împrumutului, acesta va achita o dobîndă de întîrziere egală cu suma dintre rata anuală a dobînzii prevăzută în prezentul contract și 5 % anual. Dobînda de întîrziere se va calcula zilnic reieșind din anul calendaristic de 365 de zile. Totodată, părțile au convenit că dobînda de întîrziere achitată de împrumutat către ÎCS „Easy Credit” SRL nu poate fi mai mică decît suma de 12 lei pentru fiecare zi de întîrziere și urmează a fi achitată imediat”.

Potrivit contractului de împrumut nr. 268122346 dobînda contractuală reprezintă 12% anual, respectiv în virtutea art. 872 alin. (1) din Codul civil, ÎCS „Easy Credit” SRL este îndreptățit să solicite dobînzii de întîrziere în proporție de 17% (12% dobînda contractuală + 5% dobînda prevăzută la art. 619 din Codul civil în relațiile cu consumatorii) din suma scadentă dar nu mai mică decît suma de 12 lei pentru fiecare zi de întîrziere, fapt ce justifică suma solicitată de reclamant în cuantum de 1320 de lei. Creditorul obligației pecuniare - ÎCS „Easy Credit” SRL nu trebuie să dovedească mărimea daunei cauzate prin întîrzierea executării, aceasta fiind, de regulă, stabilită anticipat, iar Valeriu Suru, în baza art. 619 alin. (1) din Codul civil, beneficia de dreptul probării unui prejudiciu mai redus care însă nu a fost utilizat în speță.

În această ordine de idei, Colegiul constată că, argumentele invocate de recurent în privința sumelor contestate se încadrează în limitele pretențiilor formulate în cererea de chemare în judecată.

Conform art. 94 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. În cazul mai multor reclamanți sau pârîți, aceștia sînt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanți a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalți nu sînt responsabili de cheltuielile lui. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii. Dacă, fără a trimite pricina spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunță o nouă hotărîre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

Avînd în vedere faptul că, la depunerea cererii de apel și recurs, ÎCS „Easy Credit” SRL a achitat taxa de stat în sumă de 202,50 de lei (f.d. 46) și respectiv 135 de lei (f.d. 76) și reieșind din faptul că pretențiile înaintate au fost admise integral, Colegiul consideră necesar de a încasa din contul lui Valeriu Suru în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL taxa de stat în sumă de 337,5 de lei.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, instanțele inferioare au stabilit greșit cuantumul dobînzii de întîrziere în lumina normelor de drept material pertinente, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Dimov Alexandru, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2015 în partea încasării în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL din contul lui Valeriu Suru a dobînzii de întîrziere cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri de admitere integrală a cerințelor înaintate de ÎCS „Easy Credit” SRL și încasarea din contul lui Valeriu Suru a dobînzii de întîrziere în mărime de 1320 de lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de reprezentantul Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Dimov Alexandru.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 09 iulie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Valeriu Suru cu privire la încasarea datoriei în partea încasării dobînzii de întîrziere cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care:

Se admit integral cerințele înaintate de Întreprinderea cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Valeriu Suru cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere.

Se încasează din contul lui Valeriu Suru în beneficiul Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată dobânzile de întârziere în mărime de 1320 de lei.

Se încasează din contul lui Valeriu Suru în beneficiul Întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată taxa de stat în sumă de 337,5 de lei

În rest decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe se mențin.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari